

	<u>strana</u>
Předmluva - akademik Vlastimil Baruš	9
1 Ú v o d	11
2 Ú k o l y z e m ě d ě l s k é v e l k o - v ý r o b y p o X V I I . s j e z d u K S Č	16
3 Z e m ě d ě l s k o - p o t r a v i n á ř s k ý a z e m ě d ě l s k o - p r ů m y s l o - v ý k o m p l e x	19
3.1 Srovnání vlivů zemědělské a průmyslové výroby na krajinu	23
3.1.1 Vliv zemědělství na znečištění ekosféry	24
3.1.2 Vliv průmyslové činnosti na krajinné ekosystémy	27
3.1.2.1 Současný stav znečišťování ovzduší v ČR	28
3.1.3 Těžké kovy a další mikroprvky uvolňované při spalování uhlí	33
3.1.4 Fotooxidanty	33
3.1.4.1 Ozón	34
3.1.4.2 Peroxiacetylnitrát /PAN/	38
3.1.5 Účinky imisí škodlivých látek na rostliny	40
3.1.6 Zásady pro odškodnění zemědělské výrobě v imisních oblastech	41
3.2 Koloběh živin v současných systémech ze- mědělské výroby	45
4 Ž i v o t n í p r o s t ř e d í v e v z t a h u k z e m ě d ě l s k é v e l k o - v ý r o b ě	54
4.1 Vzájemné kvalitativně odlišné vazby mezi odvětvím zemědělství a výživy a prostředím	57
4.1.1 Vliv zemědělské a potravinářské výroby na prostředí	57

4.1.2	Nepříznivé působení prostředí na zemědělství a kvalitu potravin	60
4.1.3	Mimoprodukční příznivé funkce zemědělské výroby	62
4.2	Řešení vztahů mezi intenzifikací zemědělské výroby a ochranou životního prostředí	65
4.3	Konkrétní opatření při řešení vztahů mezi zemědělstvím a ochranou prostředí v ČSSR	69
5	Zemědělská velkovýroba a její vliv na krajinu	72
5.1	Funkce a úkoly zemědělské krajiny	72
5.2	Optimalizace využívání zemědělské krajiny	73
5.3	Diferencovaný přístup k ekonomickému využití krajiny	78
5.4	Plánování optimálního využívání zemědělské krajiny	82
5.4.1	Územné plánovací činnost v krajině	85
6	Půda jako nezastupitelný přírodní zdroj	87
6.1	Charakteristika půd	89
6.2	Půdní zdroje ve světě	92
6.3	Zdroje půdy v ČSR	94
6.4	Ochrana a využití půdních zdrojů ve světě	96
6.4.1	Ochrana zemědělského půdního fondu v zemích RVHP	97
6.5	Přírodně-historické procesy ovlivňující půdu a krajinu	103
6.5.1	Vodní eroze	103
6.5.1.1	Výpočet potenciální vodní eroze podle Wischmeiera-Smithe	107
6.5.2	Větrná eroze	108
6.5.2.1	Zákonitosti větrné eroze	109

6.6	Ohrožení půd jejich nadměrnou chemizací a imisemi toxických látek	112
6.6.1	Acidifikace půd a jejich ustoječivost	113
6.6.1.1	Uhličitanové /karbonátové/ pásmo pufrovitosti	115
6.6.1.2	Silikátové pásmo pufrovitosti	116
6.6.1.3	Výměnné pásmo pufrovitosti	117
6.6.1.4	Pásmo pufrovitosti hliníku	117
6.6.1.5	Pásmo pufrovitosti železa	117
6.7	Chemizace zemědělství a její vliv na půdu a rostliny	119
6.7.1	Průmyslová hnojiva - zajištění výživy rostlin	119
6.7.1.1	Možnosti poškození půdy a rostlin hnojivy	124
6.7.2	Současná spotřeba průmyslových hnojiv	126
6.7.2.1	Dusík	126
6.7.2.1.1	Dynamika dusíku v přírodě	129
6.7.2.1.2	Potřeba dusíku rostlinami	131
6.7.2.1.3	Zdroje dusíku pro rostliny	134
6.7.2.1.4	Symptomy nadměrného zásobování rostlin dusíkem	136
6.7.2.1.5	Možnosti omezení ztrát dusíku	136
6.7.2.2	Fosfor	136
6.7.2.2.1	Zásoby fosfátů v půdách	137
6.7.2.2.2	Důsledky nadměrného zásobení půd fosforem	138
6.7.2.2.3	Fosforečná hnojiva	138
6.7.2.3	Draslík	140
7	Souhrnné pozemkové úpravy ve vztahu k ochraně a tvorbě zemědělské krajiny	142
7.1	Vývoj pozemkových úprav v ČSR	142
7.2	Pozemkové úpravy ve vztahu k ochraně a tvorbě zemědělské krajiny	145

7.3	Návrh optimální organizace půdního fondu v pozemkových úpravách	147
7.3.1	Delimitace zemědělského půdního fondu	148
7.4	Agroekosystémy	152
7.5	Význam trvalé zeleně pro stabilizaci agroekosystémů	158
7.5.1	Význam lesů	158
7.5.2	Rozptýlená vysoká zeleň /zeleň mimo souvislé lesní porosty/	160
7.5.2.1	Význam rozptýlené stromové zeleně pro stabilizaci agroekosystémů	167
7.5.2.2	Význam pozemkových úprav pro zakládání trvalé zeleně v krajině	170
7.5.2.3	Návrhy na řešení problematiky trvalé zeleně mimo les	170
7.5.3	Zeleň na vesnici, ozelenění zemědělských výrobních podniků	171
7.6	Území se specifickými funkcemi	174
8	Specializace zemědělské výroby jako stabilizační prvek zemědělské krajiny	179
8.1	Osevní postupy a jejich stabilizační význam v průmyslem nenarušené krajině	180
8.2	Osevní postupy v územích se specifickými funkcemi	184
8.2.1	Hospodaření v chráněných územích	184
8.2.2	Zásady hospodaření na půdě v ochranných pásmech vodních zdrojů	185
8.3	Osevní postupy v průmyslem narušených oblastech	189
9	Souhrn	193
	Literatura	197